SOSYAL BİLGİLER

10 soru • 10 net • Tam isabet

DENEME NO:1

5. SINIF

MEB MÜFREDATINA VE ÖĞRENME ÇIKTILARINA UYGUN OLARAK HAZIRLANMIŞTIR.

Adı ve Soyadı .....

Sınıfı / Şubesi .....

Öğrenci Numarası .....

ONUR HOCA İLE

10'DA 10

DENEMELERİ

Yeni ve Özgün Sorularla

1. Öğrenme Alanı: Birlikte Yaşamak

@akmese.onur

www.akmeseonur.com

Adı Soyadı: ..... Sınıfı: ..... Numarası: .....

1

Bir Osmanlı Geleneği: Zimem Defteri

Merhaba, ben Ahmet. Osmanlı'nın güzel bir mahallesinde yaşıyorum. Geçenlerde babamla birlikte mahallemizin bakkalına gittik. Bakkalda, babamın borçlarını yazdırdığı bir defter var; ona "zimem defteri" deniyor. Babam, paramızın olmadığı zamanlarda bakkaldan alışveriş yapar ve borçları bu deftere kaydedilir.

Ancak bu defterin çok özel bir yanı var. Bayramlarda ya da diğer özel günlerde varlıklı insanlar bakkala gelir ve bakkaldan zimem defterini isterler. Sonra, borç sahiplerini tanımadan rastgele seçtikleri sayfalardaki borçları öderler. Böylece bizim gibi ailelerin borçları ödenir; yardım eden ile yardım alan birbirini tanımaz.

Bu uygulama, insanların hem mahcup olmadan yardım almasını sağlar hem de varlıklı kişilerin gösteriş yapmadan yardım etmelerine olanak tanır. Annem hep der ki bu zimem defteri sayesinde mahallede kimse aç kalmaz ve herkes birbirine destek olur. Bu uygulama sayesinde ben de yardımlaşmanın ne kadar önemli olduğunu öğrendim.

Verilen bilgilere göre;

I. Zimem defteri, borçlu ailelerin mahcup olmadan yardım alabilmesini sağlayan bir dayanışma aracıdır.
II. Bu uygulama, günümüzde hâlen yaşatılmaya devam eden önemli bir yardımlaşma geleneğimizdir.
III. Varlıklı bireyler, zimem defteri sayesinde kimliklerini gizli tutarak ihtiyaç sahiplerinin borçlarını öderler.

çıkarımlarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I
B) I ve III
C) II ve III
D) I, II ve III

2

Merhaba, ben Orrel. Rusya'nın Sibirya bölgesinde yaşıyorum. Ailemle birlikte tatil için Türkiye'ye geldim. Türk kültürünü yakından tanıma şansı yakaladığım için mutluyum. En eski bayramlarımızdan olan ve coşkuyla kutladığımız Maslenitsa, Türk kültüründe baharın gelişinin kutlandığı Nevruz Bayramı'na benzemektedir.

Düğünlerimizde kız tarafının evine giden damat, eğlence amaçlı bahşiş verir. Türkiye'de öğrendim ki bazı Türk düğünlerinde de damat, kız evinden çeyiz alırken bahşiş veriyormuş. Lahana, turşu ve soğan gibi ürünler içeren vinegret salatası, ülkemizde sevilen salatalardan biridir. Vinegrete benzeyen Türk salatalarının olduğunu görmek beni çok şaşırttı. Balalayka ve gusli önemli müzik aletlerimizdendir. Bunlar da Türk kültüründeki bağlama ve kanun gibi telli müzik aletleridir.

Buna göre;

I. Rus kültürü ile Türk kültürü her alanda aynıdır.
II. Kültürlerin bazı özellikleri birbirine benzemektedir.
III. Toplumlar birçok alanda diğer toplumları örnek almışlardır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız II
B) I ve II
C) II ve III
D) I, II ve III

3 **Kerim'in Fas Notları**

Selam, ben Kerim. Geçen yıl bir arkadaşımın davetiyle Fas'a gittim. Orada geçirdiğim bir hafta boyunca Fas kültürünü yakından tanıma fırsatı buldum. İlk dikkatimi çeken şey, Fas'ın geleneksel mutfağı oldu. Özellikle kuzu etiyle yapılan tajin yemeği ve nane çayı, tadı damağımda kalan lezzetlerdi.

Ayrıca Fas'ın sokaklarında sıklıkla rastladığım zanaatkârlar ve onların el işçiliğiyle yaptığı mozaik eserler beni çok etkiledi. Faslı dostlarım bana Arapça bazı kelimeler öğrettiler ve onların geleneksel müzikleriyle tanıştım. Bir sonraki tatilimde yine bu güzel ülkeyi ve insanlarını görmek için sabırsızlanıyorum.

Verilen bilgilere göre Kerim'in Fas kültürüne ait;

I. El sanatları
II. Geleneksel yemekler
III. Dil
IV. Halk oyunları

unsurlarından hangileri hakkında bilgi verdiği söylenebilir?

A) I ve III
B) II ve IV
C) I, II ve III
D) I, III ve IV

4

Gölcük Belediyesi, Sıfır Atık Projesi kapsamında kullanılmayan giysilerin değerlendirilmesi için bir yardım kampanyası başlattı. Şehrin çeşitli noktalarına 20 adet giysi toplama kutusu yerleştirildi. Vatandaşlardan kullanmadıkları kıyafet, ayakkabı, çanta ve kemer gibi ürünleri bu kutulara bırakmaları istendi.

Toplanan ürünlerden kullanılabilir durumda olanlar ihtiyaç sahiplerine ulaştırılacak, diğerleri ise geri dönüşüme kazandırılarak ekonomiye katkı sağlanacak. Belediye yetkilileri, halkın desteğiyle hem çevreyi koruyacaklarını hem de ihtiyaç sahibi kişilere yardım edeceklerini belirtti. Halkın kampanyaya gösterdiği ilgi ve katkı, projenin başarısında önemli bir rol oynuyor.

Bu kampanyanın;

I. Toplumsal birliği artırması
II. Dayanışma ruhunu güçlendirmesi
III. Bireysel çıkarları ön plana çıkarması

sonuçlarından hangilerini doğurması beklenir?

A) I ve II
B) Yalnız I
C) II ve III
D) I, II ve III

5

Yardımlaşma faaliyetlerinin bireysel ve toplumsal açıdan farklı kazanımları bulunmaktadır.

Selin ve arkadaşları, okullarında düzenlenecek olan kermes için hazırlıklara başladı. Amaçları, kermeste elde edilecek gelirle ihtiyaç sahibi çocuklara giysi ve kırtasiye yardımı yapmaktı. Selin, kermeste satılacak yiyeceklerin hazırlanmasında görev aldı. Kermes günü, okul bahçesinde kurulan stantlarda çeşitli yiyecekler ve el işi ürünleri satışa sunuldu. Kermes büyük ilgi gördü ve elde edilen gelir, ihtiyaç sahiplerine ulaştırılmak üzere okul idaresine teslim edildi.

Verilen örnek olay incelendiğinde aşağıdakilerden hangisi Selin ve arkadaşlarının elde ettiği bireysel kazanımlar arasında gösterilemez?

A) Sosyal sorumluluk bilincinin gelişmesi
B) Ekip çalışması becerisinin gelişmesi
C) Empati becerisinin gelişmesi
D) Maddi kazanç elde edilmesi

6

Uğur'un Haftalık Planı

Uğur, bu hafta boyunca yapacaklarını planlamak için odasındaki panoya küçük notlar asmaya karar verdi. İşte Uğur'un hazırladığı yapılacaklar listesi:

Gün	Yapılacaklar
Pazartesi	Yüzme kursu! Yeni hareketler öğrenip bol bol yüzeceğim.
Salı	Ailemle kampa gidiyoruz! Ormanda yürüyüş ve kamp ateşi…
Çarşamba	Arkadaşlarla kütüphanede grup ödevi var.
Perşembe	Futbol antrenmanı. Hafta sonu maçına hazırlık!
Cuma	Resim kursu. Bu hafta sulu boyayla çalışacağız.
Cumartesi	Büyükannemi ziyaret edeceğiz ve birlikte pasta yapacağız.
Pazar	Dinlenme günü. Kitap okuyup oyun oynayacağım.

Verilen bilgilere göre Uğur'un aşağıdaki rollerden hangisine sahip olduğu söylenemez?

A) Torun
B) Öğrenci
C) Kursiyer
D) Takım kaptanı

7

Grup	Rol	Hak	Sorumluluk
Aile	Çocuk	Sağlıklı bir barınma imkânına sahip olmak	Ev işlerinde anne ve babamıza yardım etmek
Okul	Öğrenci	Sağlıklı bir çevrede eğitim almak	Derslere geç kalmamak
Arkadaş grubu	Oyun arkadaşı	Kararlar alınırken duygu ve düşüncelerimizi özgürce ifade etmek	Oyun oynarken kurallara uymak

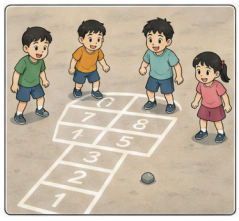
Tablo incelendiğinde;

I. Sahip olduğumuz roller bize farklı haklar ve sorumluluklar getirebilir.
II. Bulunduğumuz grup değiştikçe sahip olduğumuz rol farklılaşabilir.
III. İnsanlar aynı anda tek bir role sahip olabilir.

çıkarımlarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I
B) I ve II
C) I ve III
D) II ve III

8

Japonya'dan Türkiye'ye eğitim için gelen Akira, okul bahçesinde arkadaşlarının yere çizdikleri karelerin içine sırayla taş atıp sekerek oynadıklarını görür. Bu oyunu izlerken çok şaşırır çünkü kendi ülkesinde de çocukların yere salyangoz şeklinde çizgiler çizerek oynadıkları çok benzer bir oyun vardır. Akira hemen arkadaşlarının arasına katılır ve kurallara kolayca uyum sağlayarak onlarla oynamaya başlar.

Bu olaydan hareketle geleneksel çocuk oyunları hakkında aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

A) Farklı coğrafyalarda yaşayan toplumlar benzer kültürel değerler üretebilir.
B) Dünyadaki bütün oyunların kuralları ülkelerin yasalarıyla belirlenmiştir.
C) Geleneksel oyunlar sadece ait oldukları ülkenin çocukları tarafından oynanabilir.
D) Teknoloji geliştikçe eski oyunların kuralları tamamen değişime uğramıştır.

9

Fen bilimleri laboratuvarında mikroskop kullanarak hücreleri incelemek isteyen Kerem, bu isteğini öğretmenine belirtmiş ve deney araçlarını kullanmıştır. Ancak deney bittikten sonra kullandığı mikroskobu temizlememiş ve masasını dağınık bırakarak sınıfa dönmüştür. Bu durum, laboratuvarı kullanacak diğer öğrencilerin dersini aksatmıştır.

Bu olayda Kerem'in davranışıyla ilgili yapılan en doğru değerlendirme aşağıdakilerden hangisidir?

A) Grup içindeki görevlerini başarıyla tamamlayıp yeni haklar talep etmiştir.
B) Başkalarının haklarına saygı gösterdiği için çevresinden takdir toplamıştır.
C) Sahip olduğu hakkı kullanırken üzerine düşen sorumluluğu ihmal etmiştir.
D) Sorumluluklarını yerine getirmek uğruna kendi kişisel haklarından vazgeçmiştir.

10

Bir araştırmacı, kültürler arası etkileşimi incelemek için hazırladığı panoda aşağıdaki olaylara yer vermiştir:

1. Olay: İngiltere'de yaşayan bir Türk öğrencinin, okul kermesinde arkadaşlarına lokum ikram etmesi.

2. Olay: Türkiye'ye tatile gelen turistlerin, ülkelerine dönerken evlerine asmak için nazar boncuğu satın almaları.

3. Olay: Japonya'da düzenlenen bir festivalde, katılımcılara Anadolu'ya özgü lale soğanlarının hediye edilmesi.

Panoda numaralanmış bu olayların ortak sonucu aşağıdakilerden hangisidir?

A) Ülkelerin ekonomik gelirlerinin sadece turizme bağlı kalması
B) Farklı toplumlar arasında kültürel tanışıklığın ve bağların artması
C) Geleneksel ürünlerin zamanla asıl anlamını yitirmesi
D) Sadece yemek kültürünün diğer ülkelere daha hızlı yayılması

Test bitti. Cevaplarını kontrol etmeyi unutma! Başarılar dilerim.

CEVAP ANAHTARI

Sosyal Bilgiler • 5. Sınıf • Deneme No: 1

www.akmeseonur.com @akmese.onur YouTube: Onur Akmeşe

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
B	A	C	A	D	D	B	A	C	B

Konular: 1. Öğrenme Alanı: Birlikte Yaşamak

1. B) I ve III
Zimem defteri sayesinde ihtiyaç sahiplerinin borçları, kendileri mahcup edilmeden ve yardım edenlerin kimliği gizli tutularak ödenmektedir. Metinde bu geleneğin günümüzde devam ettiğine ilişkin bilgi bulunmadığından II. yargıya ulaşılamaz.

2. A) Yalnız II
Metinde bayramlar, düğün gelenekleri, yemekler ve müzik aletleri üzerinden iki kültürün bazı benzerlikleri anlatılmaktadır. Bu benzerlikler, kültürlerin her alanda aynı olduğunu veya toplumların birbirini örnek aldığını kanıtlamaz.

3. C) I, II ve III
Mozaik eserler el sanatlarına, tajin yemeği geleneksel yemeklere, Arapça kelimeler ise dile örnektir. Metinde geleneksel müzikten söz edilse de halk oyunlarına ilişkin bilgi verilmemiştir.

4. A) I ve II
İnsanların ihtiyaç sahiplerine yardım etmek için ortak bir kampanyaya katılması, toplumsal birliği ve dayanışmayı güçlendirir. Kampanyada bireysel çıkarlar değil, toplumun yararı ön plandadır.

5. D) Maddi kazanç elde edilmesi
Kermeste görev almak, öğrencilerin sosyal sorumluluk, ekip çalışması ve empati becerilerini geliştirebilir. Elde edilen gelir ihtiyaç sahiplerine ayrıldığı için Selin ve arkadaşları kişisel maddi kazanç sağlamamıştır.

6. D) Takım kaptanı
Uğur'un büyükannesini ziyaret etmesi torun, grup ödevine katılması öğrenci, kurslara gitmesi ise kursiyer rolünü gösterir. Futbol antrenmanına katılması, takım kaptanı olduğunu söylemek için yeterli değildir.

7. B) I ve II
Tabloda aile, okul ve arkadaş grubunda üstlenilen rollerin ve bunlara bağlı hak ve sorumlulukların farklılaştığı görülmektedir. Bir kişi aynı zamanda çocuk, öğrenci ve oyun arkadaşı olabileceğinden III. yargı yanlıştır.

8. A) Farklı coğrafyalarda yaşayan toplumlar benzer kültürel değerler üretebilir.
Akira'nın Türkiye'de gördüğü oyunun kendi ülkesindeki bir oyuna benzemesi, farklı toplumlarda benzer kültürel unsurlar bulunabileceğini göstermektedir. Oyuna kolayca katılması da bu benzerliğin insanlar arasındaki iletişimi kolaylaştırabileceğine örnektir.

9. C) Sahip olduğu hakkı kullanırken üzerine düşen sorumluluğu ihmal etmiştir.
Kerem, deney araçlarından yararlanarak eğitim hakkını kullanmıştır. Ancak araçları temiz ve çalışma alanını düzenli bırakmayarak sorumluluğunu ihmal etmiş, diğer öğrencilerin laboratuvardan yararlanmasını zorlaştırmıştır.

10. B) Farklı toplumlar arasında kültürel tanışıklığın ve bağların artması
Lokum, nazar boncuğu ve lale gibi kültürel unsurların başka ülkelerdeki insanlara tanıtılması, toplumların birbirini tanımasını sağlar. Bu paylaşımlar, kültürler arası etkileşimi ve bağları güçlendirir.